Svenska kyrkan
KYRKOKANSLIET

PROTOKOLL	PROTOKOLL NR
Biskopsmötet	2/2014
ORT	DATUM FÖR MÖTET
Västerås	2014-03-12

NÄRVARANDE

Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande
biskoparna Ragnar Persenius, Uppsala
Esbjörn Hagberg, Karlstad
Hans Stiglund, Luleå
Hans-Erik Nordin, Strängnäs
Antje Jackelén, Lund
Thomas Söderberg, Västerås
Tuulikki Koivunen Bylund, Härnösand
Eva Brunne, Stockholm
Jan-Olof Johansson, Växjö
Sven-Bernhard Fast, Visby
Martin Modéus, Linköping
Per Eckerdal, Göteborg, 30 § - 48 §
Åke Bonnier, Skara

INBJUDNA SOM SÄRSKILT FÖREDRAGANDE

Nationell samordnare Monica Eckerdal (33 §)
Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén och utvecklings- och planeringschef Erika Brundin (35 §)
Kyrkosekreterare Cristina Grenholm (35 § - 38 §)
Ekumenikchef Christopher Meakin (36 § - 38 §)

SEKRETERARE

Lena Bohman
Lars Åstrand

§ 30

Sammanträdet öppnas

Biskopsmötet inleddes med morgonmässa i Västerås domkyrka under ledning av biskop Thomas Söderberg.

Ärkebiskopen öppnade sammanträdet.

ÄRKEBISKOPENS OCH GENERALSEKRETERARENS SEKRETARIAT
POSTADRESS: Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala BESÖKSADRESS: Sysslomansg. 4
TELEFON: +46 18 169500
HEMSIDA: www.svenskakyrkan.se

§ 31

Följande tilläggsärenden anmäldes: **Föredragningslista**

a) **Ekumenik**
ELCT

b) **Biskopsmötet**
Biskopsmötets sammanträden 2014

c) **Biskopstjänsten**
Pastorala områden inom Uppsala stift

§32

Biskoparna Hans-Erik Nordin, Antje Jackelén och Thomas Söderberg presenterade manus till biskopsbrevet om klimat. **Biskopsbrev**
Biskopsbrev om klimat
(119 § 2013, 5 § 2014)

Visst arbete med detaljer i materialet återstår. Planen är att brevet ska vara klart i maj månad.

Från de övriga biskoparna framfördes tack för gott arbete.
Ett samtal fördes kring i vilken mån bibel- och psalmhänvisningar borde förtydligas samt hur notapparaten kan användas på bästa sätt.

§33

Monica Eckerdal, Nationell samordnare av tjänsten Jourhavande präst, var inbjuden för att presentera en rapport om pågående utvecklingsarbete av tjänsten Jourhavande präst på nätet. **Jourhavande präst**
Jourhavande präst på nätet

Under 2011 gjordes en avstämning med företrädare för stiften av samverkan i tjänsten Jourhavande präst. Resultatet blev att stiften önskar fortsätta samverkan i tjänsten, vill utveckla tjänsten för internet och vill nå unga människor.

Under 2012 genomfördes en förstudie där man bland annat tagit del av erfarenheter från kyrkorna i Norge och Finland samt BRIS. Förstudiens fokus var två alternativa kontaktvägar; själavårdsbrev som e-post respektive virtuella möten i realtid mellan själavårdare och konfident, chatt. De två kanalerna svarar på delvis olika behov.
En mejlkorrespondens kan i någon mening jämföras med att skriva dagbok. Redan att skriva ner sina tankar ger en viss ångestreducering. Via den kanalen erbjuds ett svar inom 24 timmar.
När man chattar är själva kontakten och att få ett svar det viktiga. Det är en resurskrävande verksamhet eftersom den genomsnittliga tiden för dessa kontakter är 50 minuter.

Förstudiens slutsats blev att båda alternativen ska utvecklas och erbjudas.

För närvarande byggs den tekniska plattformen med hög säkerhet. Det blir bland annat omöjligt att i en mejlkorrespondens klippa ut endast prästens svar för att kopiera till annat. Däremot går det naturligtvis alltid att skriva ut en hel sådan korrespondens. En användarvänlig och attraktiv webbsida håller också på att designas.

Svenska kyrkans tjänst Jourhavande präst kommer från hösten 2014 att finnas tillgänglig i tre kanaler; via telefon, mejl och chatt.

Rekrytering av präster pågår i stiften. En skräddarsydd utbildning för dem som får uppdragen att tjänstgöra som jourhavande präst kommer att genomföras.

Efter sommaren kommer information om förändringarna i tjänsten Jourhavande präst att skickas ut. Dock finns en osäkerhet med anledning av den statliga alarmeringsutredningen och förslagen om förändringar av SOS Alarms uppdrag. En tilläggsutredning ska genomföras men omfattning och tidplan är ännu inte fastställda.

Biskoparna konstaterade att projektet Oh My God, OMG, som kyrkokansliet arbetar med i vissa avseenden liknar utvecklingen av tjänsten Jourhavande präst. OMG riktar sig dock huvudsakligen till tonåringar och är inte tänkt för att i första hand möta akuta behov. Eftersom det finns en förväntan om att stiften ställer resurser till förfogande för såväl Jourhavande präst som OMG, menade biskoparna att det är önskvärt att tjänsten Jourhavande präst får komma igång innan rekrytering till OMG efterfrågas från stiften.

§34

Ekumenik
ELCT

Biskop Ragnar Persenius informerade om samtal han fört under sitt deltagande i VELKD:s Klausurtagung. De tyska biskoparna besökte i början av februari ELCT och de tanzaniska biskoparna.

Biskopsmötet konstaterar att Svenska kyrkan är angelägen att upprätthålla kontakten med andra kyrkor även när de är kritiska mot beslutet om vigsel för par av samma kön.

§35

Kyrkostyrelsen
Generalsekreterarens rapport

Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén, kyrkosekreterare Cristina Grenholm och utvecklings- och planeringschef Erika Brundin informerade och samtal fördes om aktuella frågor:

- Kyrkohandboken, remissvaren och fortsatt handläggning
- Ett uppdrag från kyrkomötet att kyrkostyrelsen tar fram rekommendationer kring benämningar av tjänster. Biskoparna

poängterade att det inte får bli endast en fråga om titulaturer. En bredare översyn måste göras eftersom konstitutionella frågeställningar om organisation och ansvarsfördelning hör samman med detta.
- Möte med Trossamfundsrådet
- Dialogen med universitetskanslern, som tagit initiativ till en konferens om avnämarfrågorna.
- Surrogatmoderskap, som behandlats i en artikel i Dagens Nyheter nyligen. Dokumentation från det senaste seminariet kommer.
- Jourhavande präst på nätet och projektet OMG.

§36

Ekumenik
Dialogen med The Episcopal Church

Ekumenikchef Christopher Meakin och kyrkosekreterare Cristina Grenholm presenterade två dokument som tagits fram i dialogen med The Episcopal Church (TEC).

Bakgrunden är att TEC vid sin General Convention 2009 beslutade att ta kontakt med Svenska kyrkan för att utröna möjligheten till fördjupad gemenskap. Dialogen inleddes i slutet av 2010.

Sedan dess har också andra kontakter ägt rum. Presiderande biskop Katherine Jefferts Schori besökte Uppsala i maj 2011. Svenska kyrkan och TEC arrangerade i maj 2013 ett klimatseminarium i Washington DC där ärkebiskop Anders Wejryd och presiderande biskop Jefferts Schori medverkade.

Avsikten med de samtal som förts de senaste åren är inte att skriva en överenskommelse om kyrkogemenskap. Det handlar i stället om att erkänna och fira den praktiska gemenskap som funnits genom historien som utgångspunkt för djupare samhörighet i framtiden. För detta ska ett motiveringsdokument skrivas. Biskoparna ombads att ge sina synpunkter till de utkast som presenterades, särskilt avseende motivering och teologisk grundläggning.

Biskoparna uttryckte sin uppskattning över det presenterade materialet och samtalade främst kring dels begreppen kyrkogemenskap och full gemenskap, dels hur ordet biskopsvigning ska översättas till engelska. Biskopsmötet har tidigare beslutat att consecration är den term som ska användas, vilket bör gälla också här.

Gemenskapen mellan kyrkorna kommer att officiellt bekräftas vid respektive kyrkomöte 2015.

§37

Ekumenik
Dialogen med Equmeniakyrkan
(80 § 2013, 18 § 2014)

Vid biskopsmötet i januari presenterades ett utkast till överenskommelse mellan Svenska kyrkan och Equmeniakyrkan. Biskoparna Antje Jackelén och Hans-Erik Nordin fick då i uppdrag att utifrån de synpunkter som framförts bearbeta förslaget. Ett reviderat utkast presenterades nu som underlag för den fortsatta

diskussionen.

Biskoparna uttryckte sin uppskattning över det arbete som gjorts sedan förra biskopsmötet. Det konstaterades att ett lokalt ekumeniskt avtal måste ha sin förankring i en överenskommelse på nationell nivå. Det är viktigt att tydliggöra vad som gäller i fråga om ämbete/vigningstjänst och eventuell reordination, så att inga missförstånd uppstår.

Arbetet med förslaget till överenskommelse ska fortsätta. Till en sådan överenskommelse ska det också finnas en kommenterande text.

§38

Teologiska kommittén
Aktuella frågor

Teologiska kommitténs konferens *Naturvetenskap, teologi och livstolkning* har genomförts i Sigtuna. Tempeltonstiftelsen har genom ett ekonomiskt bidrag medverkat till att konferensen kunde genomföras.

Konferensen kom att handla mycket om skolfrågor. Skolans läroplan har på flera sätt förutsatt att det föreligger en konflikt mellan tro och vetenskap.

§39

Diakontjänsten
Diakonemblem och diakonens officiella kläder
(24 § 2014)

En skrivelse angående diakonemblem och diakonens officiella kläder har på stiftsdiakonernas uppdrag skickats till alla stift. Skrivelsen innehåller ett förslag till gemensam policy mellan stiften, ett förslag till gemensamt informationsbrev om diakonemblemet, som stiften lämnar till diakoner i samband med vigningen, samt ett förslag till en historik i sammanfattning, som också är tänkt att lämnas i samband med vigningen.

Till de presenterade förslagen hade ställts några frågor som stiften förväntades besvara.

Biskoparna hade tagit del av skrivelsen och var överens om att bifalla förslagen. Biskopsmötet hade inget att erinra mot de presenterade förslagen. Det uppdrogs åt biskopsmötets sekreterare att meddela detta till Elisabeth Hjalmarsson på kyrkokansliet och att be henne förmedla det till samtliga stiftsdiakoner.

§40

Kommuniteter
Den Heliga Treenigheten
(72 §, 95 § 2013)

Ärkebiskopen informerade i augusti 2013 om att kommuniteten Den Heliga Treenigheten hade ansökt om att bli registrerad som trossamfund. Biskop Thomas Söderberg tog då kontakt med kommuniteten, som, visade det sig, hade missförstått möjligheten att bli eget trossamfund och samtidigt ha präster och diakoner i Svenska kyrkan som medlemmar.

Peder Bergqvist, föreståndare för Stiftelsen Berget, har i ett mejl uttryckt kommunitetens önskan om att bli betraktad som en ekumenisk kommunitet samt om tydligt stöd från såväl katolska kyrkan som Svenska kyrkans ledning.

Biskoparna konstaterade att frågan om kommuniteternas ställning i Svenska kyrkan behandlades av biskopsmötet i januari 1990. Biskopsmötet beslutade då att göra följande uttalande:

> "I många evangeliska kyrkor i olika länder har människor, som vigt sina liv åt Kristus, känt en kallelse att leva i förpliktande gemenskap. De har bildat kommuniteter och kloster, som många gånger blivit till stor välsignelse för det andliga livets fördjupning, det kristna tjänandets förnyelse och som tecken för kyrkans synliga enhet.
>
> Inom Svenska kyrkan finns några kommuniteter av olika tradition. De har betytt mycket som uttryck för kyrkans fromhet och tjänst bland utsatta grupper i samhället. Biskoparna uttrycker sin glädje över detta och vill utveckla relationen mellan stift och kommuniteter.
>
> Ett liv i förpliktande gemenskap är en autentisk livsform och ett levande vittnesbörd i en evangelisk kyrka. Att bära fram sitt liv i utgivande tjänst, lovsång och bön är en kallelse för var och en som döps till Kristus. Människor, som tillsammans söker fullgöra denna kallelse inom ramen för en gemensam regel, kan – med Guds nåd – tjäna som förebilder i lydnad och tro. Men de får också mer än andra erfara sin egen otillräcklighet och bära kyrkosplittringens smärta.
>
> I vår längtan efter kyrkans förnyelse genom den Helige Ande ber vi att
>
> **Gud som kallar människor till ett liv värdigt Kristi evangelium, skall bevara dem i kärlek och trofasthet, så att Gud blir ärad och kyrkan blir en förgård till Guds rike.**"

Biskoparna menade att det resonemang som förs från kommuniteten Den Heliga Treenighetens sida behöver klargöras. Ekumeniska gudstjänster är ett begrepp som också kyrkoordningen reglerar. Men Svenska kyrkan känner inte igen ekumeniska nattvardsgudstjänster. Nattvardsgudstjänster firas enligt den ordning som gäller i respektive kyrka. Om präster som är kvinnor inte är välkomna att tjänstgöra följer man inte den ordning som är Svenska kyrkans.

Biskop Thomas Söderberg fortsätter korrespondensen med kommuniteten och svarar "efter hörande av biskopsmötet".

§41

Dispenskommittén

Kyrkostyrelsen beslutade den 4 mars att inrätta en dispenskommitté för prövning av dispensansökningar för tillträde till Svenska kyrkans pastoralteologiska utbildning.

Biskopsmötets representanter i

Biskopsmötet skulle utse en representant till kommittén. kommittén

Dispenskommitténs beslut får överklagas hos kyrkostyrelsens arbetsutskott.

Med hänvisning till denna ordning ville biskopsmötet hålla fast vid den tidigare lösningen att biskopsmötet i dispenskommittén representeras av biskopsmötets sekreterare.

Biskopsmötet beslutade

att till biskopsmötets representant som ledamot i dispenskommittén utse biskopsmötets sekreterare Lena Bohman, och som ersättare ärkebiskopens adjunkt Lars Åstrand.

§42

Biskoparna samtalade om strukturfrågor avseende stiftsindelningen och i vilken mån denna bör påverkas av de lokala strukturförändringar som genomförts på senater tid.

Stiften
Strukturfrågor

§43

Biskopsmötet beslutade

att utse biskop Sven-Bernhard Fast att representera Svenska kyrkan vid Klausurtagung der Bischofskonferenz der VELKD 2015.

VELKD
Klausurtagung 2015
(9 § 2014)

§44

Biskopsmötets sekreterare rapporterade från ett första gemensamt planeringsmöte som genomfördes den 28 februari – 1 mars i Arusha.

Det gemensamma biskopsmötet för ELCT och Svenska kyrkan kommer att genomföras 25-28 augusti 2015. De tanzaniska biskoparna, som är 24 personer, inbjuds att därefter ensam eller två tillsammans besöka ett av de svenska stiften. Stiften ansvarar för kostnader förbundna med dessa besök.

Biskopsmötet
Gemensamt möte med ELCT:s biskopar
(7 § 2014)

Svenska kyrkans biskopsmöte samlas måndagen den 24 augusti.

Vid planeringsmötet hade ett alternativ med ett något breddat deltagande diskuterats. Biskopsmötet menade att det är viktigt att hålla kvar det ursprungliga syftet, ett gemensamt biskopsmöte med ömsesidigt delande och lärande för biskoparna i våra två kyrkor.

Den svenska planeringsgruppen arbetar vidare med var mötet ska genomföras

samt andra praktiska frågor.

Biskoparna återkommer om tidsramar och innehåll för respektive stiftsbesök.

§45

Inbjudan
125-årsjubileum i Gammalkatolska kyrkan av Unionen av Utrecht

Ärkebiskopen har fått en inbjudan till 125-årsjubileum hos Gammalkatolska kyrkan av Unionen av Utrecht lördagen den 20 september i Utrecht. Firandet inleds fredagen den 19 september och ingår som en del i den 31:a internationella gammalkatolska kongressen.

Biskopsmötet beslutade

att utse biskop Hans Stiglund att representera Svenska kyrkan vid firandet.

§46

Information
Ärkebiskopens möten

Ärkebiskopen informerade om möten han haft den senaste tiden.

Delegationsresan till Pakistan, som genomfördes tillsammans med Equmeniakyrkan, var dels en viktig ekumenisk erfarenhet, dels en tydlig gemensam signal om att vi är angelägna om att stödja utsatta kristna grupper.

Under våren genomförs en serie samtal med representanter för de politiska partierna med huvudärende den kyrkoantikvariska ersättningen. Samtalet med socialdemokraterna hade temat Svenska kyrkan i ytterstaden.

§47

Biskopsmötet
Biskopsmötets sammanträden 2014

Kyrkostyrelsen hade framförts önskemål om justering av sammanträdestiderna i september.

Biskopsmötet beslutade

att sammanträdet den 22 september ska förläggas till kl. 10.00 – 15.00.

Vid detta sammanträde kommer biskopsmötet att få besök av lönedelegationen för biskopar.

Biskopsmötet konstaterade att när biskopsvigning sker i Uppsala sträcker sig programmet över både lördag och söndag.

§48

Biskopstjänsten
Pastorala områden inom Uppsala stift

I kyrkoordningen 8 kap. 3 § regleras fördelningen av uppgifterna mellan ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift. Med anledning av att ny ärkebiskop tas emot den 15 juni har frågan väckts om att föreslå kyrkomötet att revidera denna bestämmelse.

Domkapitlet i Uppsala har meddelat kyrkostyrelsen att man önskar en förändring som innebär att ärkebiskopens pastorala område begränsas.

Biskopsmötet konstaterade att det är viktigt att också ärkebiskopen har ett eget pastoralt område, men att detta gärna kan begränsas ytterligare med tanke på ärkebiskopens övergripande ansvar i såväl internationella relationer som i relation till det svenska samhället.

§49

Vigningstjänsten
Kandidater över 60 år

Biskoparna samtalade om vilka överväganden som kan och bör göras när stiftet har en diakon- och/eller prästkandidat som uppnått 60 års ålder.

§50

Meddelanden

a) Rapport IFI – Church of Sweden Concordate Meeting (Sven-Bernhard Fast)

b) INFÖR DET HELIGA Möte med andra religioner vid kyrkliga förrättningar (Publikation från Ev-luth. kyrkan i Finland), kan laddas ner i pdf-format på http://sakasti.evl.fi/infordetheliga

c) Nytt från forskningsenheten – publikationer 2013

d) Biskopsmötets kommande sammanträden

ÄRKEBISKOPENS OCH GENERALSEKRETERARENS SEKRETARIAT
POSTADRESS: Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala BESÖKSADRESS: Sysslomansg. 4
TELEFON: +46 18 169500
HEMSIDA: www.svenskakyrkan.se

§50

Avslutning

Biskop Ragnar Persenius tackade ärkebiskopen för ordförandeskapet.

Ärkebiskopen avslutade sammanträdet och tackade biskop Thomas Söderberg för värdskapet.

Vid protokollet

Lena Bohman

Justeras

Lars Åstrand

Justeras

Anders Wejryd, ärkebiskop